

Migrationsöverdomstolens avgörande i MIG 2026:5

RK/003/2026

Fastställelsebeslut:	RA/035/2026	Version 1.0
Beslutsdatum:	2026-05-18	
Gäller för:	hela myndigheten	
Gäller från och med:	2026-05-18	

Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga kommentarer

Rättsliga kommentarer utgör Migrationsverkets uttalanden om hur ett domstolsavgörande bör tolkas. De är styrande för myndighetens medarbetare och beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga kommentarer förs in i en särskild dokumentserie, RK-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av en rättslig kommentar förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

1	Syfte.....	3
2	Migrationsöverdomstolens avgörande i MIG 2026:5	3
3	Migrationsverkets tolkning	6

1 Syfte

Denna rättsliga kommentar förklarar hur Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2026:5 bör tolkas och hanteras samt ger stöd i handläggningen av ärenden om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

2 Migrationsöverdomstolens avgörande i MIG 2026:5

Den 27 mars 2026 meddelade Migrationsöverdomstolen dom i mål MIG 2026:5 med följande sammanfattning.

En utlänning, som vid tiden för sin ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige också ansökte om förlängning av sitt uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, ska kunna anses lagligen bosatt i Sverige även om det tidigare uppehållstillståndet har löpt ut.

Målet gällde en person som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige som person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Frågan i målet gäller om utlänningen, vid en ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige efter att tiden för uppehållstillståndet har löpt ut, kan anses vara lagligen bosatt här.

Av Migrationsöverdomstolens avgörande kan bland annat följande utläsas.

Bestämmelsen om rätten för en utlänning att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige har sin grund i art. 4.1 i direktivet om varaktigt bosatta (direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, i dess lydelse enligt direktiv 2011/51/EU). Direktivet genomfördes i svensk rätt genom att ett nytt kapitel, 5 a kap., infördes i utlänningslagen. Bestämmelsen i 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen fick sin nuvarande lydelse 2019 då begreppet ”lagligen bosatt” infördes i lagtexten. I förarbetena till den ändringen uttalades följande angående kravet på laglig och oavbruten vistelse (prop. 2018/19:119 s. 17 och 18). Formuleringen av bestämmelsen kommer att motsvara uttrycket ”lagligen bosatt” som används i bland annat art. 4.1 i direktivet. För att en utlänning ska kunna betraktas som lagligen bosatt i Sverige bör han eller hon vistas i Sverige med uppehållstillstånd eller uppehållsrätt eller vara uttryckligen undantagen från kravet på uppehållstillstånd. Även om en utlänning får vistas i Sverige under prövningen

av en ansökan om uppehållstillstånd innebär inte det att han eller hon ska anses vara lagligen bosatt här.

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2024:4 uttalat att vid beräkning av vistelsetiden för att beviljas ställning som varaktigt bosatt enligt 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen ska inte beaktas tid mellan beviljade uppehållstillstånd då en utlänning befunnit sig i Sverige under det att en ansökan om uppehållstillstånd behandlas.

I detta mål är det fråga om en person som har beviljats ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som nyttjat rätten enligt art. 14 i direktivet om varaktigt bosatta att bosätta sig i en andra medlemsstat. MFKN har haft uppehållstillstånd i Sverige för sådan bosättning och hade vid tiden för underinstansernas prövning ansökt om förlängning av det tillståndet. Det är därför fråga om en annan rättslig situation än den som var föremål för prövning i Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2024:4. I det målet hade utlänningsens uppehållstillstånd beviljats på annan grund och det var fråga om tiden mellan perioderna med uppehållstillstånd skulle beaktas vid beräkning av vistelsetiden för att beviljas ställning som varaktigt bosatt. Till skillnad från vad som var fallet i det målet ska frågan om MFKN ska anses lagligen bosatt i Sverige vid tiden för sin ansökan om ställning som varaktigt bosatt här bedömas med utgångspunkt i att han vid samma tid hade ansökt om förlängning av sitt uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat.

I direktivet om varaktigt bosatta finns bestämmelser om rätt att få förlänga ett uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat. Av art. 19.2 framgår att en utlänning som är varaktigt bosatt i en annan medlemsstat har rätt till ett förnybart uppehållstillstånd om vissa förutsättningar är uppfyllda. Det framgår också att detta uppehållstillstånd ska, efter ansökan om så erfordras, förnyas när det löper ut.

I art. 22.1 i direktivet är det uttömmande reglerat i vilka fall den andra medlemsstaten (Sverige i detta fall) får vägra att förnya ett uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat. Som framgår av redovisningen ovan är en sådan grund att tredjelandsmedborgaren inte lagligen är bosatt i den andra medlemsstaten, det vill säga inte lagligen bosatt här.

Bestämmelsen i 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen, om att en sökande ska ha vistats i Sverige utan avbrott de senaste fem åren med uppehållstillstånd eller på annan grund som lagligen bosatt för att beviljas ställning som varaktigt bosatt i landet, har som sagt sin grund i direktivet om varaktigt bosatta (art. 4.1). En tolkning av bestämmelsen ska därför göras mot bakgrund av direktivets ordalydelse och syfte (MIG 2021:16 och EU-domstolens dom den 10 april 1984 i målet von Colson, C-14/83, EU:C:1984:153).

Begreppet ”lagligen bosatta” förekommer på flera ställen i direktivet. EU-domstolen har i ett antal avgöranden uttalat sig om begreppets innehåll i det sammanhang som begreppet förekommer i direktivet. När det gäller direktivets mål enligt art. 1 a att fastställa villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning, har EU-domstolen i en dom den 18 oktober 2012 uttalat att inom ramen för detta mål fastställs dock inte vad som avses vare sig med begreppet ”lagligen bosatta” eller med de villkor eller rättigheter som är förbundna med vistelsen. Detta omfattas av medlemsstaternas behörighet (Mangat Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, punkt 39).

När det gäller begreppet ”inte lagligen är bosatt” i art. 22.1 c har EU-domstolen i en dom den 14 mars 2024 uttalat att den nämnda artikeln – i den del den hänvisar till en situation där en tredjelandsmedborgare ”inte lagligen är bosatt” i den andra medlemsstaten som ett skäl som kan motivera att den medlemsstaten antar ett beslut om utvisning av tredjelandsmedborgaren från dess territorium – omfattar en situation där en tredjelandsmedborgare vistas i den andra medlemsstaten i strid med ett inreseförbud (EP, C-752/22, EU:C:2024:225, punkt 63). Som framgår av redovisningen ovan är den omständigheten att en utlänning inte är lagligen bosatt i den andra medlemsstaten också grund för att enligt art. 22.1 c vägra förnyelse av ett uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan EU-stat.

Det framgår av direktivet att det ska vara möjligt för den som har ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat att efter fem års laglig och oavbruten vistelse i en annan medlemsstat i stället få en sådan ställning i den andra medlemsstaten. En sådan vistelse anses vittna om personens förankring i den andra medlemsstaten (skäl 6 i direktivet). Vid tolkningen av kravet på laglig bosättning i 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen i ett fall som det nu aktuella, det vill säga då det rör en utlänning som vid tiden för sin ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige också ansökte om förlängning av sitt uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i annan EU-stat, ska detta syfte beaktas.

Det behöver också beaktas hur bestämmelserna om förnyelse av uppehållstillstånd av aktuellt slag har utformats i direktivet om varaktigt bosatta. En första iakttagelse är att det framgår av art. 15.1 att det är en utgångspunkt att den som är varaktigt bosatt i en annan EU-stat ska ansöka om uppehållstillstånd i en andra medlemsstat först efter inresa i det landet. Även vid förnyelse av ett sådant tillstånd bör det vara utgångspunkten (jfr 4 kap. 17 § utlänningsförordningen). Dessutom har det som framgått uttömmande reglerats i direktivet i vilka fall förnyelse av ett sådant tillstånd får vägras. En medlemsstat förfogar alltså inte själv över hur förutsättningar för uppehållstillstånd i denna situation ska komma till uttryck i nationell rätt.

Vad som nu sagts talar för att en utlänning som vid tiden för sin ansökan enligt 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen om ställning som varaktigt bosatt i Sverige också ansökte om förnyelse av sitt uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, ska kunna anses lagligen bosatt i Sverige även om det tidigare uppehållstillståndet har löpt ut. En motsatt tolkning i detta sammanhang av begreppet ”lagligen bosatt” kan inte anses förenlig med direktivets övergripande syfte att främja den fria rörligheten för tredjelandsmedborgare som är etablerade i en annan medlemsstat (se skäl 2 och 23 i direktivet). En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som person med ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och som ansökt om förnyat tillstånd måste därför kunna anses vara lagligen bosatt i den andra medlemsstaten, även om det förnyade tillståndet ännu inte har beviljats.

MFKN har haft uppehållstillstånd i Sverige som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Vid tidpunkten för sin ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige hade han ansökt om förnyelse av det uppehållstillståndet, vilket han gjort innan det tidigare tillståndet löpte ut. Vid sådant förhållande och mot bakgrund av vad som sagts ovan saknar den omständigheten att hans tidigare uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan EU-stat hade löpt ut betydelse för frågan om han ska anses vara lagligen bosatt här. Enbart den omständigheten utgör alltså inte grund för att avslå hans ansökan som varaktigt bosatt i Sverige.

3 Migrationsverkets tolkning

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2026:5 konstaterat att det i det aktuella målet är fråga om en annan rättslig situation än den som var föremål för prövning i Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2024:4 som också gällde hur beräkningen av vistelsetiden för att beviljas ställning som varaktigt bosatt ska göras. Detta innebär att det som Migrationsöverdomstolen uttalade i MIG 2024:4 alltså gäller i andra ärendekategorier än den som är aktuell i MIG 2026:5.

Den definition av ”lagligen bosatt i Sverige” som Migrationsöverdomstolen kommer fram till i MIG 2026:5 får i detta sammanhang, dvs beräkning av vistelsetiden för att beviljas ställning som varaktigt bosatt, anses gälla enbart utlänningar som vid tiden för sin ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige också ansökte om förlängning av sitt uppehållstillstånd som varaktigt bosatt i en annan EU-stat. Ansökan om förlängning ska vara inlämnad innan det tidigare tillståndet löpt ut. En utlänning i denna situation ska alltså kunna anses vara lagligen bosatt i Sverige även om det tidigare uppehållstillståndet har löpt ut. Migrationsöverdomstolen har inte uttalat sig om vad som gäller familjemedlemmar till dessa personer, men eftersom de omfattas av samma regelverk får det anses att även de utlänningar som vid tiden för sin ansökan om

ställning som varaktigt bosatt i Sverige också ansökte om förlängning av sitt uppehållstillstånd som familjemedlem till varaktigt bosatt i en annan EU-stat ska kunna anses lagligen bosatt i Sverige även om det tidigare uppehållstillståndet har löpt ut.

När det gäller andra ärendekategorier, exempelvis en utlänning som tidigare beviljats uppehållstillstånd som familjemedlem och som vid tiden för sin ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige också ansökte om förlängning av sitt uppehållstillstånd som familjemedlem, ska hanteras i enlighet med Migrationsöverdomstolens uttalanden i MIG 2024:4. Vid beräkning av vistelsetiden för att beviljas ställning som varaktigt bosatt ska, i en sådan situation, tid mellan beviljade uppehållstillstånd då en utlänning befunnit sig i Sverige under det att en ansökan om uppehållstillstånd behandlas inte beaktas. Detsamma gäller när det är fråga om ärenden där ansökan om fortsatt uppehållstillstånd avser annan grund, så kallat statusbyte, än den som uppehållstillstånd beviljats på tidigare.